

Regionala utvecklingsnämnden

Datum
2025-10-02Diarienummer
RUN 387-2025
Er referens
KN2025/01049

Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande över betänkandet Bättre förutsättningar för klimatanpassning (SOU 2025:51)

Sammanfattning

Region Västerbotten tackar för inbjudan att lämna synpunkter på remissen "Bättre förutsättningar för klimatanpassning".

Vi ställer oss positiva till förslaget över lag men ser att det är av stor vikt att det görs en geografisk anpassning med hänsyn till norra Sveriges särskilda klimatrisker. Dessutom tror vi att det behövs rättvisa och hållbara finansieringslösningar som gynnar glesbygdskommuner där utökade statliga resurser och annat stöd kan vara till stor hjälp

Stärkt lagstiftning

Region Västerbotten stödjer utredningens ambition att anpassa lagstiftningen för att möjliggöra klimatanpassning

Lagstiftning som är särskilt välkommet är kravet på att redovisa klimatanpassningsåtgärder i översiktsplanen, möjligheten att ändra eller upphäva detaljplaner som medför stora risker samt att strandskyddsdispenser ska kunna ges för klimatanpassningsåtgärder. Dock ser Region Västerbotten en farhåga med förslaget då det innebär att kommunerna ska vara skyldiga att upphäva eller ändra detaljplanerna där risken för klimatrelaterade händelser är stor. Förslaget föreslår att kommunerna ska få sex år på sig att identifiera och eventuellt åtgärda riskerna innan kravet börjar tillämpas. Tidsaspekten är positiv men vi ser att, framför allt Västerbottens mindre kommuner, inte har resurser för att identifiera och åtgärda riskerna och att ekonomiskt stöd alternativt stöd från exempelvis länsstyrelserna med detta arbete är önskvärt. Vi ser hellre att förslaget utformas så att kravet hamnar på ett ökat ansvar för bygglov för att säkerställa att det inte byggs på mark med klimatrisker. Vi ser också ett behov av det finns en nationell vägledning för de översvämningskarteringar, skyfallskarteringar med mera. Utan vägledning är risken stor att kommunerna gör bedömningarna på olika nivå. Dessutom ser vi ett behov av att de karteringar som finns bör utvecklas och uppvisas i mer detaljerad form för att möjliggöra för kommunerna att göra riktiga bedömningar av kommunens mark.

Regionala utvecklingsnämnden

Datum
2025-10-02Diarienummer
RUN 387-2025
Er referens
KN2025/01049

Geografiska behov

Klimatanpassning ser inte likadan ut i hela landet.

Vi ser att betänkandet har en tydlig tyngdpunkt på södra Sveriges utmaningar med översvämningar och havsnivåhöjningarna längs kusten. För norra Sverige är riskerna andra men lika eller mer relevanta; förändrade flöden i älvar och vattendrag, ökad nederbörd som påverkar markstabilitet och infrastruktur, förändringar i tjälen och markrörelser samt fördröjd vårflood. Detta leder bland annat till påverkan på vägar och transporter i glesbygden. Region Västerbotten föreslår således att de vägledningar och föreskrifter som tas fram för att stödja tillämpningen av lagändringarna behöver ha en tydlig anpassning för olika geografiska och klimatologiska förutsättningar i Sverige

Samverkan och inkludering

Stärkt samverkan

Mellankommunal samverkan och samordning inom kommunerna ser vi positivt på men ser gärna att detta perspektiv stärks ytterligare. Vi föreslår därför att regering och myndigheter underlättar och främjar kommunöverskridande samarbeten för klimatanpassning, särskilt kring delade resurser som vattenflöden samt främjar metoder för dialog och inkludering av medborgare och näringsliv i klimatanpassningsarbetet.

Beslut i detta ärende har fattats av regionala utvecklingsnämnden den 2 oktober 2025 § 148.

Richard Carstedt (S)
Ordförande regionala utvecklingsnämnden